

Соколова О.В. (Одеса) – аспірантка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Університету Ушинського

ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗДОБУТКІВ У СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУТАХ СУСПІЛЬСТВА

Процес модернізації сучасного суспільства пов'язують зі стрімким розвитком інформаційно-комунікаційних технологій. Більшість концепцій фундаментальну роль в цьому процесі відводять відкритому доступу до інформації, що накопичується людством і продукується їм. «Постіндустріальне суспільство» (А. Белл), «технотронное» (З. Бжезінекій), «інформаційне суспільство» (Ф. Махлуп, А. Тофлер, Н. Моїсеев), «ноосферне суспільство» (В. І. Вернадський), «відкрите суспільство» (К. Поппер), «суспільство знань» (П. Друкер) і т. п., аналізують суспільство, в якому переважає діяльність, пов'язана з виробництвом, споживанням, передачею і зберіганням інформації. На думку Пітера Друкера, знання – "єдиний реальний капітал сьогодні", і, поряд з іншими ресурсами, "найбільш значущим показником потужностей країни, виробляють багатство" [1, с. 120, 122]. Форми організацій, які виробляють свій тип знання, по суті, визначають фрагментацію соціальної структури по відношенню до системи виробництва знань суспільства [2, с. 6-8], що призводить до глибокої перебудови самих різних сфер суспільного життя.

Доступ до знань стає джерелом нерівності, який формує нову модель суспільства, де підставою стратифікації стають освіченість людей, володіння знаннями. Слід

погодитися з Ф. Фукуямою, що стверджує: «Нерівність вкрадається в систему як результат нерівного доступу до освіти; недолік освіти – найбільше прокляття громадян другого сорту» [3, с.178].

Вочевидь, не кожен знання підпорядковані споживчій логіці, а тільки ті, що дозволяють отримати швидкий економічний ефект, прибуток. Знання гуманітарного та ціннісного характеру, які необхідні для розвитку особистості та існування суспільства, але не приносять швидкого і безпосереднього прибутку, не вписуються у сучасну модель. Як вважає Е. Агацци це завдання «... залишається важливою, але далеко ще не вирішеною ...» [4, с. 3 - 19].

У цій системі координат філософське знання не може оцінюватися за принципом швидкої ефективності, але має далеку перспективу – воно сприяє формуванню інтелектуальної культури професіоналів будь-якої галузі, орієнтованої на гуманістичні цінності та ідеали, що втілює системність знання. Кажучи про культуру інтелектуальну, ми маємо на увазі культуру мислення, аргументації своєї точки зору, прийняття іншої думки, вміння науково обґрунтувати власні тези. Таким чином, сенсоутворювальним ядром формування особистісних компетенцій в інформаційному суспільстві, що прагне до суспільства знань, має стати філософська, соціальна, економічна освіта, а також цивільне і моральне виховання в своїй єдності.

У модерному суспільстві філософія не тільки не втрачає своєї значущості, і як міждисциплінарний системне знання, має можливість допомагати приймати відповідальні рішення в складних умовах невизначеності і кризи у всіх інститутах громадянського суспільства, в природних, соціальних та інших масштабних явищах. Але для цього будь-яка філософська теорія, або будь-яка область філософського знання: політична філософія, метафізика, епістемологія або інші

повинні бути більш тісно пов'язана із соціальною практикою, а філософські ідеї інтегровані з іншими дисциплінами в більш широкому полі. У процесі освіти це може виражатися в системному формуванні сприйняття філософії як невід'ємної частини людського існування в подоланні сучасних соціальних проблем. Уміння вченого філософа розпізнавати філософські суперечки в світовому дискурсі доповнюється умінням визначати і використовувати можливості для інтеграції філософії з іншими науками на різних рівнях: міждисциплінарному, мультидисциплінарному, трансдисциплінарному. Подібні ідеї про активну участь філософів у вирішенні актуальних політичних, соціальних, наукових та інших проблем все частіше актуалізуються в роботах сучасних авторів. Зокрема, концепція «польовий філософії» (Р. Фродеман, А. Бріггл, Дж. Б. Хольбрук і ін.) пропонує підхід практичного залучення в різні практики сучасності, протиставляючи його теоретичному дискурсу сучасної академічної філософії, яка поступово втрачала цілісну єдність з іншими областями знання і, набуваючи все більш дисциплінарну структуру, в результаті інституціоналізації виявилася замкнутою на собі [5]. Автор вказує і на небезпеку подібної інтеграції філософської науки в повсякденність, а саме нівелювання ролі філософа як соціального критика.

Участь філософів у проектах, має бути продуманим і відповідальним кроком що, власне, і може стати ще одним предметом філософського аналізу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Druker P.F. Landmarksof Tomorrow. A Reporton the New «Post-Modern» World. N.Y.: Harper. 1996.
2. Карпов А. О. Соціокогнітивний структура і освіту в суспільстві знань// Суспільство і економіка.2013. – № 11-12. – С.
3. Фукуяма Ф. Кінець історії і остання людина.– М .: Аст, рік?
4. Агацци Е. Ідея суспільства, заснованого на знаннях. Питання філософії. – 2012. – № 10. – С.
5. Briggles A., Frodeman R., Holbrook B. TheImpactof Philosophyandthe PhilosophyofImpact: A guidetochartingmorediffuseinfluencesacrosstime. *The LSE ImpactBlog*.May 26th. 2015